

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 15.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošljil, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENECE

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. pettirva (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 „
za trikrat . . . . . 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Zasedanje delegacij.

Cesar se je povrnil ob četrt na 2. uro nazaj v Schönbrunn. Množica ga je navdušeno pozdravljala. Zvečer je imela sejo avstrijska delegacija. Socialni demokrat Nemeč izjavi, da socialni demokratje odklanjajo proračun. Poljski delegat Glabinski izjavi, da Poljaki glasujejo za proračun. V daljšem govoru nato protestira proti izgonu Slovkov iz Prusije in proti pruski razlastitvi postav. Zunanji minister Aerenthal obžaluje, da se je Glabinski vmešaval v zadeve tuje države. Klofac se pridruži Glabinskemu protestu. Hoffmann-Wellenhof seveda zagovarja Prusijo. Kramar izjavi, da izziva ravnanje s Slovani v Nemčiji avstrijske Slovane, da zavzamejo stališče. Pacher ugovarja vmešavanju v zadeve Nemčije. Delegacija je odobrila računski provizorij, nakaer je bila seja zaključena. Odseki prično zborovati 8. januarja. Po obisku Pulja 20. januarja bo zopet zborovala delegacija. Ogrska delegacija je odobrila začasni skupni proračun za prve tri mesece leta 1908.

Državni zbor.

Dunaj, 22. dec.

Gospodka zbornica.

Včeraj je gospodka zbornica rešila dva važna zakona. S prvim se zagotovi železniška zveza z Dalmacijo, drugi zakon pa vladi dovoli šestmesečni proračun. Za dalmatinsko železnico so toplo govorili grof Harrach, ljubljanski knezoškoof Jeglič naglašja, da je nameravana progja za Belo Krajino življenjska potrebnost. Prebivalstvo je revno in ne more vsled pomanjkanja prometnih sredstev prodati svoje proizvode. Upanje, da se doseže nova železnica, je vzbudilo novo veselje in srčnost do življenja. Toplo se zahvaljuje vladi, ki se je vztrajno borila za koristi dežele. (Pritrjevanje.) Minister dr. Derschatta naglašja, da vlada dela priprave še za druge železnice v Dalmaciji. V večerni seji, ki je trajala do pol desete ure, je fin. minister dr. Korytowski obljubil državno podporo deželni financam. Kredit avstrijske države, pravi minister, je na najboljšem glasu, ker fin. krogi segajo kaj radi po avstrijski renti in zastavnih listih. Vlada ima pravico, da izda za več sto milijonov nove državne rente, a je v prijetnem položaju, da ji ne bode treba iskati kredita na denarnem trgu. (Živahna pohvala.) Poslanec dr. Grabmayer se je spominjal 40letnice ustave in zagovarjal narodno avtonomijo. Kar pa je najlepše, je to, da je dr. Grabmayer kot član nemškega ustavovernega veleposvetva javno obsodil liberalizem, ki zahteva »prosto šolo in prosti zakon.« Ljudstvo ne mara kulturnega boja, pač pa gospodarski in duševni napredek. Grof Cernin je grajal žel, upravo ter zagovarjal zasebno državno železniško družbo. Železniški minister pa je odločno zavrnil to očitjanje, češ, da je zanikarna uprava omenjene železnice, ki je zrela za podržavljenje.

Poslanska zbornica.

Od 16. oktobra do včeraj je poslanska zbornica imela 30 sej. Prve tedne je zbornica potratila mnogo časa z raznimi nujnimi predlogi. Zadnji teden pa je rešila pogodbo z Ogrji, začasni proračun, zakon o znižanju sladkornega davka, zakon, s katerim se vlada pooblasti za trgovske pogodbe z nekaterimi državami in zakon o konzularnih sodiščih. Najprvo je včeraj zbornica z veliko večino dovolila proračunski provizorij, proti kateremu so glasovali le češki in nemški radikali. Proti znižanju sladkornega davka pa je govoril poslanec Günther, ki pri vsaki priliki zagovarja le veliko industrijo. Celo njegov tovariš dr. Lecher mu je ugovarjal. Dr. Ellenbogen pa je priporočal naj se črta drugi paragraf, ki določa denarne kazni za sladkorne barone, ako bi ne znižali cene sladkorju. Tudi čudno stališče!

Ministri so odgovarjali na razne interpellacije. Tako je baron Beck zavračal Malika in zagovarjal državno podporo za Dalmacijo. Ze proti večeru je mogel predsednik dr. Weiskirchner ob velikem hrupe v zbornici zaključiti sejo želeč poslancem vesele praznike in veselo novo leto.

Druga glavna skupščina „Društva slovenskih profesorjev“.

Otvarjajoč to drugo skupščino pozdravil je ravnatelj gospod dr. Lovro Požar kot društveni podpredsed. tako številno došle gospode tovaršje, kakor ni pričakoval. Udeležba je celo manja iz središča, kot iz oddaljenih krajev, od periferije. Udeležba pa dokazuje zavedanje stanovskih dolžnosti in pravice. Pozdravlja ne s površnim pozdravom, ampak izrazom veselja. Pozdravlja pa zlasti tovariše bratskega naroda hrvatskega, ki so z udeležbo dejanski pokazali skupno vez s slovenskim društvom. Navzoči so: predsednik „Društva hrvatskih srednješolskih profesorjev“ g. dr. Kučera, dalje dr. Bazala in dr. Ogrizovič. (Pozdrav z aplavzom). Dalje pravi dr. Požar, da se je odbor v okviru društvenih pravil — kolikor mogoče zanimal za stanovske interese, pedagoško-didaktične in tudi družabne. Postopal je odbor tako, da ni zadel ob nobeno politično stran. Zato je ohranil soglasje in morda tudi prijaznost vselih političnih faktorjev. Tako je treba tudi v bodoče postopati.

K besedi se oglasi predsednik zagrebškega društva g. dr. Kučera. Povdarja, da so se radi in veseli odzvali vabilu ter prišli danes na to skupščino, zato udeležence najsrčneje pozdravlja v imenu zagrebškega društva. Drug z drugim naj delajo za povzdigo šolstva s posebnim ozirom na pariteto srednjih šol hrvatskih in slovenskih. Danes so srednje šole važen predmet razpravljanja o njihovi reformi, nekaki prirodni evoluciji. Naša naloga je, kako bi srednje šole preosnovali v tem smislu, da se prilagode narodu. (Slovenske so presajene iz nemških tal).

Naša skupna naloga je, da na to delamo; a samo z modrovanjem se to ne doseže. Povdarja vzajemnost med narodom, ki biva med Dravo tja do Egejskega morja, katerega zavest edinstva se je ustavila in zgubila pod težkim udarcem zgodovinskih dogodkov. To kulturno edinstvo so hoteli vzbuditi — Vraz, Gaj, Strossmayer, a naša naloga je, zanesti to zavest v narod. (Odobranje).

Nato predlaga ravnatelj dr. Požar volitev novega predsednika, ker se je dosedanji predsednik gospod profesor Orožen vsled znane »afere Profit« temu mestu odpovedal. Ker pa sta odstopila tudi gospoda dr. Lončar in Peterlin, treba je bilo voliti tudi nova namestnika. Izvoljena sta bila po predlogu per acclamationem: I. Izmed suplentov gosp. dr. Pestotnik in pa za — Kranj gospod prof. Pirnat (po predlogu dr. Korunova).

Volitev predsednika se je izvršila po listkih ter je bil izvoljen izmed 65 oddanih glasov z 49timi glasovi dr. Žmavc, ki je živahno aklamiran prevzel predsedstvo z zahvalo in zatrdilom, da se bo trudil po svojih močeh.

Poročilo tajnika gospoda dr. Ilešiča ter blagajnika g. prof. Vajde se je razdelilo tiskano med vse navzoče člane. Radi obširnosti nismo v stani približati natančnega, sicer jako vestno sestavljene poročila, zato podamo le nekaj točk v posnetku.

»Društvo slovenskih profesorjev« je imelo ob koncu II. slovenskega leta 164 rednih članov; dva sta med letom izstopila; bilo je 40 članov več kot lani. Odborovih sej je bilo 11. Delovali so tudi odseki in podružnice; tako n. pr. kombinirani odsek zastopnikov društva in zastopnikov »Slov. Šolske Matic« za izdajo poljudno znanstvene knjižnice in šolskih klasikov.

Za uvedbo znanstvene terminologije so snujejo odseki ad hoc; letos se je sestaj se filozofski odsek. Ljubljanski tovaršji so imeli letos osem prijateljskih sestankov s predavanji. Enega se je vdeležil tudi gospod deželni šolski nadzornik Hubad. Odbor je razpravljaj o uredbi našega srednjega šolstva ter kaj in kako naj se izpremeni.

Z ozirom glede na očitjanje strogosti pravi tajnikovo poročilo, da se zavedajo svoje odgovornosti in svojih dolžnosti. Potuha nemarnosti bi bilo zanemarljivo bodočnosti. Odbor je zastopal tudi interese učitelstva. Personalna so postala sedaj bolj predmet zanimanja političnih faktorjev. V vsakem posebnem slučaju, kjer se gre za državljan, pravi

vice ali svobodo izraževanja osebnega mnenja, je društvo v interesu srednješolskega stanu bilo pripravljeno, skrbeti za intervencijo pri poklicanih činiteljih.

Gromovito odobranje pa je žel tajnik g. dr. Ilešič pri poročilu o znani »aferi Profit-Levec« itd. — (ki je mogoča le pri nas; pravi unicum. Op. poroč.) »Borimo se kot učitelji in vzgojitelji za značajnost, za ideale človeške in narodne! Doseči moramo, da bo uvaževan le tisti, ki je v vrstah borcev za ideje, da bo pa sumljiv le tisti, ki ni med njimi.« (Gromovito odobranje)

Društvo je občevalo in bilo v zvezi tudi z drugimi društvi: hrvatskim, češkim, poljskim, srbskim; dalje z domačimi posvetnimi društvi. Naše društvo je sprožilo vprašanje o šolnini v prvem razredu srednjih šol, ter zahtevo o voljenih zastopnikih srednješolskih učiteljev v deželnih šolskih svetih.

Vseh zanimivih podatkov pa — kakor že omenjeno — ne moremo z ozirom na omejen prostor priobčiti. Dolgotrajna pohvala s ploskanjem je sledila tajnikovemu poročilu, ki se je vzelo odobruje brez pripombe na znanje.

Sledi poročilo blagajnika gospoda prof. Vajde, ki izkazuje 903 K 52 v dohodkov ter 329 K 67 v stroških. Prebitek in imetje toraj 573 K 85 v. Pregledovalec računov gosp. dr. Korun konstatira soglasje: nato se zaključek odobri.

Potem poročja gospod dr. Ilešič »o slovenskih učnih knjigah za srednje šole«. Tudi to poročilo je natisnjeno s prvima vred, in je za naše čitatelje manj važno, ker je »Slovence« itak nedavno priobčil slično poročilo na podlagi podatkov deželne odbora.

Dr. Lončar pravi, da je od tovaršja g. profesorja Pirca pooblaščen izjaviti, da je ta pripravljlen spisati tudi srednji in novi vek zgodovine.

Na vprašanje gospoda profesorja Kožuha, kako daleč je slovar, zlasti manjši za Caesarija, Ovida, Virgila? pojasni g. dr. Ilešič, da je razven treh črk, ki pa se tudi že izvršujejo, vse izdelano. Prvo je glavni slovar; obenem pa je med tiskom šole mogoče prirrediti excerpt. Grškega slovarja pa še ne bo tako kmalu.

Učiteljski profesor gospod Lavtar (Maribor) graja zlasti postopanje cenzure. On je bil tudi prvotno naprošen, da spiše učno knjigo (Geometrijo), a danes svojega imena ni čul. Izjavi, da knjige ne spiše.

Predsednik dr. Žmavc naglašja, da se poročilo nanaša na gimnazije, ne na pripravnice. Dr. Ilešič pa pojasni, da je treba ločiti med svojedobno enketo glede slovenskih učnih knjig in sedanjim društvom profesorjev. Predsednik dr. Žmavc objublja, da se bo deveda glede recenzije spravila v tir. Sicer imajo pa napake tudi nemške knjige.

Dr. Poljanec pravi z ozirom na to, da recenzorji zahtevajo podatkov glede virov, da srednješolski profesor tudi ne more vsega vedeti.

Dr. Sajovic izraža željo glede tiska in opreme knjig. Za nazorni nauk je treba slik. Tako pa jih manjka pri zadnji naravoslovni knjigi malodane 400! — Tiskana pa je vrhote pri Nemeu na malo boljši kot časniški papir.

Profesor Kožuh naglašja, naj knjige ne bodo predebele. Potem se mora črtati. Profesor sam je živa moč, ne knjige.

Dr. Pestotnik pravi, da treba pri sestavi knjig ene stroke enotnosti; sedaj niti pisatelj enih in istih knjig niso edini. — Predsednik pravi, da se bodo z ozirom na to sklicevale seje. Nato stavi in utemeljuje profesor dr. Ilešič resolucijo o slovenskem srednjem šolstvu.

Obširneje pojasnimo, kako naj se izvede ureditev pouka, in pa cili srednjih šol, ki morajo biti v vseh slovenskih deželah enake.

Debate se razven poročevalca udeležita še dr. Pestotnik in profesor Vajda. Vsebina resolucije, ki obsega štiri točke, je sledeča:

- 1. Vsak narod imej šole v svojem jeziku. To zahteva pedagogika in državni zakon. Društvo slovenskih profesorjev zahteva, da se temu ugodi tudi pri Slovincih v polnem obsegu.
2. Na stališču pedagogike in zakonitih določb zahtevamo enako tudi poleg gimnazij, realk, učiteljskih, obrtnih in trgovskih šol.
3. Ker bivajo na Koroškem, Štajerskem in Primorskem istotako Slovenci, zahtevamo to tudi za vse te pokrajine, kjer bivajo Slovenci. Kar se je smatralo na Kranjskem kot primereno, ne sme biti drugače urejeno tudi v ostalih pokrajinah.

4. (Dodatna točka.) Profesorji, ki so usposobljeni za več učnih jezikov, morejo biti nastavljeni na vseh zavodih. (To je vsebina resolucije, ne doslovno besedilo. Op. por.)

Predlog o snovanju strokovnih odsekov, (poročja g. dr. Ilešič). Ta se glasi: Druga glavna skupščina »Društva slovenskih profesorjev« skleni ustanovitev odsekov a) za poedine znanosti oziroma skupine znanosti ter b) izberi v vsak odsek po tri člane.

Odseka člani so v Ljubljani, a razpredejo delo po vseh deželah.

Ker pa se je zborovanje raztegnilo preko določenega časa, sklene se, da glede volitev vse potrebno ukrene odbor. O maturi stavi sledeče teze gospod profesor dr. Tomišek.

- 1. Matura je kot zaključek in višek srednješolskih študij iz praktično življenjskih in teoretiško-pedagoških ozirov potrebna in koristna.
2. Skrbeti je za to, da se potrebni pregledi posameznih predmetov pripravljajo že tekom zadnjih šolskih let, zlasti v najvišjem razredu.
3. Abiturientu naj se nudi prilika, da pri maturi pokaže morebitno odlično svoje znanje na kakem posebnem, niemu prirodnem in komisiji pravočasno pripravljenem, šolsko-snovnem polju.

4. Razsodnosti komisije se prepušča, da uveljavlja v ozira vrednih slučajih kompenzacijo ze eden predmet.
5. Ista velja za dispense, ki se naj dovoljujejo zlasti za predmete s pismenimi nalogami.
6. Ves izpit naj se vrši natančno po predpisih v »Navodilih« (str. 32. — Organ. načrt § 84).

7. Po vsem tem je in bodi matura zaključni srednješolski izpit, a ne more biti višješolski sprejemni izpit.

Vsako točko posebej na kratko utemeljuje rekoč, da bi njemu osebno bilo žal za matoro, ker je matura svečanostni zaključek, in vrh vedno mika. Dr. Žmavc predlaga, naj se o maturi natančneje razpravlja na sestankih ali pa na skupščini, ki bi se vršila o Veliki noči.

Profesor Jarc omenja, kako malo samostojni so mladeniči. Pouk in taktičen način poučevanja naj se uredi, potem ne bode matura strah pridnim dijakom.

Dr. Lončar se strinja s prof. Jarcom, češ, dijak je treba dati prilike, da samostojno misli.

Predlog o glasovanju, ali naj se odpravi matura, ali ne, se umakne radi nedostajanja časa, ker bi bilo treba za to debate.

Pri slučajnostih predlaga dr. Lončar, naj se zborovanje v bodoče uredi tako, da se bodo tudi popoldne nadaljevala.

Splošni ugodni utis zborovanja je hotela motiti neka obskurna osebicja, ki čuje baje na ime Zalar. Rekoč, da je odposlanec narodnega radikalnega dišastva in pooblaščen od njih, hotel je poučevati navzoče gospode profesorje — o vzgoli značajev! Govoriti je hotel še dalje o odpravi eksercij — a dobil je lekcijo!

Vrlo taktno ga je zavrnil predsednik dr. Žmavc, češ da narodni radikalni dijaki sploh nimajo tu nikake besede, ampak le društveni člani — profesorji. On ni član in njegov predlog ne spada sem!

Profesor dr. Dolar predlaga, naj bi se za slovenske dijake odpravil izpit iz nemščine. Prof. Jarc pravi, navzlic protislovlju med obstoječim predpisom in direktno-ahalično metodo za ljudske šole učna oblast še ni ničesar ukrenila. Dr. Žmavc je mnenja, naj se razgovor o predlogu vrši na prihodnjem zborovanju. Pred koncem stavi še dr. Lončar resolucijo, ki obsoja postopanje dež. vlade v »aferi Profit«.

Nato predsednik g. dr. Žmavc ob pol drugi uri s trikratnim »Slava-klicem« na cesarja z ozirom na 60letnico vladanja zaključil glavno skupščino.

AVSTRO-OGRSKA.

Državni zbor.

Poslaniška zbornica je v svoji sobotni seji dokončala proračunsko razpravo in dovolila začasni proračun. Nadalje je odobrila postavo o sodni pristojnosti konzulatov in sladkorno predlogo. Zbornica je nadalje sklenila pooblastilni zakon za trgovske pogodbe in resolucijo Herzmanskoga, da se nikakor ne sme dovoliti uvoz živine in mesa iz Srbije. Zbornica odobri v drugem in tretjem branju postavo o začasni oprostitvi hišnorazrednega

dayka za prezidave v Gradcu. Predlogi in petice odseka za uime se nakažejo vladi. Sodišča se izročijo poslanci Szajer, Stapinski, Paduch, Schuhmeier, Starck, Budzynowski, Spaczek. Beck izjavi, da se Dalmacija brez dovoljenja državnega zbora ne odloči od države. Minister Klein izjavi glede na hebski jezikovni spor, da bo vlada izkušala rešiti vprašanje na način, ki bo zadovoljil obe narodnosti. Z ozirom na lvovske dogodke izjavi naučni minister Marchet, da omogočuje odlok ministrstva odpravo immatrikulacijskih slavnosti. Po predlogih, interpelacijah in vprašanjih zaključil predsednik sejo, voščil vsele praznike in novo leto. Prihodnje sejo skliče pismeno.

Češko-nemška pogodba.

Češki Nemci so izvolili odbor, ki ima nalogo, da prouči material o češko-nemških spornih vprašanjih. V odboru so Prade, dr. Roller, dr. Damm, Krutzner, dr. Pergelt, dr. Urban, dr. Herold, Pachter in dr. Jager.

Dr. Körber.

Govori se, da postane bivši ministrski predsednik Körber predsednik upravnega sodišča.

Razkazljena ogrska deželna bramba.

Ob krvavem spopadu med honvedi in Rumunci je aradska »Tribuna« ostro pisala o ogrskem honvedu. Državno pravdnstvo je zato uvedlo dvoje sodnih preiskav.

HRVAŠKA.

Člani bivše narodne stranke

se 28. t. m. snidejo v Zagrebu, da nanovo osnujejo svojo stranko. Tako so se pogovorili 20. t. m. gospodje Tomašič, Šumanovič, Špevec in Chavrak v konferenci z banom Rakodczayem.

Pavel baron Rauch

se v Budimpešti za ogrskimi politiki pogovarja in dogovarja. Zdi se, da Weckerle vendar le misli na eventualnost, da Rakodczay odstopi, katerega naj bi nadomestil baron Rauch.

Minister za Hrvaško

postane, ako Rakodczay odstopi, namestu Josipoviča baie gospod pl. Vučetič ali pa grof R. Erdődy.

Hrvaški sabor

se snide 12. marca. Volitve bodo deset dni poprej dovršene.

Spletski občini

se je na njenem brzojavnem pozdravu in zahvali zahvalil Björnson.

ATENTAT NA BOLGARSKEGA KNEZA FERDINANDA?

Ob pravoslavnem prazniku sv. Nikolaja je bil knez Ferdinand navzoč pri službi božji v sofijski ruski kapeli. Redarstvo je izredno skrbelo za varnost in zaprl promet po vseh ulicah, po katerih se je vozil knez. Izredne varnostne odredbe pripisujejo poročilom o nameravanem napadu na kneza. Neki pristaš Sandanskove čete je namreč naznanil redarstvu, da je obsodila Sandanskova skupina poleg Sarafova tudi bolgarskega kneza na smrt.

SRBSKI REPUBLIKANCI.

Preosnovana srbska republikanska stranka je sklenila, da prične izdajati strankarsko glasilo »Republik«.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Francoska zbornica je po dolgi in burni razpravi odobrila s 354 proti 177 glasovom postavo o pripadanjih cerkvenega premoženja. Nova postava izpopolnjuje tatinsko postavo iz leta 1905 o ločitvi cerkve od države na Francoskem.

REVOLUCIJA V PERZIJU.

Položaj v Tābrisu je jako kritičen. Mesto je v rokah revolucionarjev. Vladne čete se hočejo upreti. Revolucionarji so oplenili arzenal. Šah dela na spravo med parlamentom in med konservativci.

Najnovlješe.

Konec pasivnega odpora poštnih uslužbencev. Trst, 23. dec. Tukajšnja krajevna skupina je sklenila na sobotnem shodu zvečer, da opusti pasivni odpor.

Nekrvava dvobojna komedija Weckerle-Polonyi.

Budimpešta, 23. dec. Splošno so sodili, da se udarita včeraj Weckerle in Polonyi zvečer. Kraji in čas dvoboja je bil znan le ministrom in nekaterim nečim znancom dvobojnikov. Ob eni je Weckerle imel še govor, ob pol 2. pa je šel v svoje prostore. Dasi je prežala naj cela armada častnikarjev, je zapustil neopazno zbornico in se je odpeljal v Rakosijevo borilno dvorano, kjer se je vršil dvoboj ob 2. uri popoldne. Priči Weckerlov sta bila državna tajnika grof Hadik in Franc Bolgar, Polonyjeva pa baron Kaas in Hencz, ki je svoičas v dvoboju usmrtil grofa Kegličvicha. S sabljami sta se udarila dvobojnika dvakrat, a ko bi se morala tretjič spopasti, je nenadoma oddal Polonyi svojo sabljo priči, poda Weckerlu roko in prosi s solzami v obeh očeh odpuščanja. Nato izjavi Weckerle, da tudi on obžaluje, kar se je pripetilo, nakar izjavijo priče, da je zadeva končana. Dr. Weckerle se poda nazaj v zbornico. Vse je presenečeno zaradi nenadnega konca. Kabinetni cesarjevi pisarni so takoj poslali telefonično poročilo. Cesar je kmalu nato poslal brzojavko, ki izjavlja, da je cesar zadovoljen z izidom dvoboja. Dr. Weckerle in Polonyi sta dobila popoldne mnogo brzojavnih častitik.

Izpremembe v Beckovi vladi.

Praga, 23. dec. »Narodny Listy« poročajo: Med poslanci se govori da namerava Beck, če ne takoj, pa kmalu po Novem letu

izvesti nameravane izpremembe v vladi. Na praznik sv. Štefana zapusti Beck Dunaj in se poda na dopust. Odločno zanikava poročilo, da se snide nemško-češka upravna komisija že po Novem letu.

Ogrsko-hrvaški državni zbor končal pogodbeno razpravo.

Budimpešta, 23. dec. V včerajšnji seji je ogrsko-hrvaški državni zbor v imenskem glasovanju s 173 proti 30 glasovom sklenil, da se prične o kvotni predlogi podrobna razprava. Nato so predlogo neizpremenjeno odobrili in tako rešili vse pogodbene predloge.

Vojna ladja »Leopard« v Šangaju.

Dunaj, 23. dec. Avstrijska vojna ladja je priplula 21. t. m. v Šangaj, kjer ostane 60 dni. Na ladji vse zdravo.

Pošne pošiljate moštvo vojne ladje »Cesar Franc Jožef I.« v Honkonu.

Dunaj, 23. dec. Pošne pošiljate, namenjene ladji »Cesar Franc Jožef I.« v Honkonu odpravi pošni urad Dunaj 76 dne 1., 4., 11., 15., 18., 25. in 29. januarja 1908 ob 7. uri 25 minut jutraj; tržaški pošni urad 1. pa ob istih dneh ob 8. uri 25 minut jutraj. Pošiljate dosepejo na ladjo dne 29. januarja, 3., 8., 12., 17., 22. in 26. februarja, oziroma 2., 6., 13., 16., 20., 27. februarja in 1. marca 1908.

Upor kazniincev v Brestu.

Brest, 23. dec. Uprlo se je 12 jetnikov v tukašnjem mornariškem zaporu. Niso hoteli delati in so prepevali revolucijske pesmi. Pomožili so straže. Prefekt je obsodil upornike v 60-dnevni posamni zapor. Tri upornike postavijo pred vojno sodišče.

Revolucija v Perziji.

Teheran, 23. dec. Ker kazaki ne ubogajo, hoče povzati šah v Teheran Kurde, kar še pomnoži nevarnost revolucije. Parlament namerava nevarnost tega koraka preprečiti z odstavo šaha. Položaj je jako kritičen. Poslaniki so se zopet posvetovali o položaju in kaj ga kaže ukreniti.

Tābris, 23. dec. Na poti iz Urmije v Rusijo je bila napadena 60 vrst od Tābrisa pošta ruskega konzulata. Konzulatni kurir je bil smrtnonevarno ranjen.

Prijeti baron Nopcsa.

Carigrad, 23. dec. Baron Nopcsa je v Albanca preoblečen agitiral po skopljskem vilajetu. Prijele so ga turške oblasti. Na posredovanje avstrijskega konzulata so izpustili barona.

Nova odkrita zarota v Rusiji. — Proti pijančevanju.

Peterburg, 23. dec. Tukajšnja tajna policija je zasledila revolucijsko zaroto, ki si je stavila nalogo, da napada visoke uradnike. Do zdaj so zaprli pet oseb in zaplenili zalogo orožja, bombo in priprave za izdelovanje bomb.

Peterburg, 23. dec. V državnem svetu se je izjavil Witte za vzdrževanje treznostnega kuratorija in monopola za žganje.

Turčija in Perzija.

Carigrad, 23. dec. Turški vladni krogi pozorno zasledujejo razvoj revolucije v Perziji. Sklenili so, da hočejo vztrajati na zasedenem perzijskem ozemlju in počasi še razširiti okupacijo.

Proti makedonskim vstašem.

Carigrad, 23. dec. Za zasledovanje makedonskih čet v treh makedonskih vilajetih so določili posebno brigado, ki ima tri polke po štiri bataljone, ki imajo 800 mož. Polkovna poveljništva so v Solunu, Monastiru in v Skoplju.

Proti grškemu školu v Katernii.

Carigrad, 23. dec. Turške oblasti so zaprle v Serresu nekega grškega svečenika, ker je vprizoril ob sodnem usmrčenju dveh grških ustašev dve grški demonstraciji. Izjavil je, da ga je nagovoril za demonstracijo metropolit. Guverner je priporočil turški vladi, da naj zahteva, da se metropolit odstavi.

Carigrad, 23. dec. Turška vlada je zahtevala pri grškem patriarhu, da naj odstavi grškega škofa Partheniusa v Katernii, ker preganja Kucovlahs.

Kdo postane turški poslanik v Londonu.

Carigrad, 23. dec. Med krščanskimi funkcionarji za izpraznjeno mesto turškega poslanika v Londonu pridejo v poštev Naun paša, Selim Melhame paša in Mavrogenc beg.

Turčija proti Bolgariji.

Carigrad, 23. dec. Turška vlada je razposlala poslaništvom okrožnico, v kateri naglašs, da je dokazana udeležba bolgarske kneževine pri delovanju čet, ki vzemirjajo Makedonijo. Okrožnica se sklicuje na slavnosti ob pogrebu Sarafova, ki so se ga udeležili trije ministri in odposlaništva 16 vstaških odborov. Okrožnica zavrača odločno govorice, da je bil Sarafov umorjen po naročilu turške vlade.

Nemiri v Santiago de Chile.

Santiago de Chile, 23. dec. Stavkujeci delavci so vprizorili velike nemire. Vojaštvo je rabilo orožje. Ubitih je 7, ranjenih pa 16 delavcev.

Preosnova španske mornarice.

Madrid, 23. dec. Senat je odobril zakonski načrt glede na preosnovno mornarice.

Pomožitev angleške armade.

London, 23. dec. V Edinburgu je izjavil vojni minister Haldane, da bo popolnoma vrejena nova posebna rezerva, ki bo namerščala milico, že avgusta meseca. Šest armadnih divizij preskrbe z vsem, kar je potrebno za dališo vojsko.

Razprava Moltke-Harden.

Berolin, 23. dec. Med sobotno razpravo je Harden omedel. Moltke mu je dal poduhati svojo steklenico. Harden se je zahvalil Moltkeju. V sedanjem štadiju razprave so pogajanja izključena. Sodišče izreče sodbo šele po Novem letu.

Proti belgijskemu kralju.

Bruselji, 23. dec. Socialni demokrati so sklenili, da predlagajo v zbornici, da naj se izjavi zbornica o kralju Leopoldu, da ni sposoben vladati in da se zahteva zato regentstvo. Položaj je jako resen. Kralj noče izpremeniti pogodbe o Kongo-državi. V soboto popoldne je bival kralj nekaj ur v Bruselju, zvečer je pa zopet odpotoval na svoj grad Lormois.

Kopniška afera na Dunaju.

Skrajno predržno tatvino, ki popolnoma spominja na kopniško afero, je izvršil v du-najskem arzenalu neki zlikovec. V soboto opoldne se je pripeljal neki poročnik računovodja pred arzenal. Plačal je voz in šel nato v arzenal. V arzenalu je zahteval od službujočega podčastnika ključke k blagajniški sobi, v kateri so blagajne vseh onih polkov, ki so sedaj v arzenalu. Poročnik je jako samozavestno nastopal in je bil oblečen popolnoma po predpisih. Nikomur se ni zdel sumljiv. Poročnik je, kakor že omenjeno, zahteval ključke k blagajniški sobi in izjavil, da mora revidirati blagajno 42. artiljerijskega polka in o reviziji poročati divizijskemu poveljniku, a vsebino blagajne izročiti divizijskemu poveljniku. Poročniku je službujoči častnik brez pomisleka dal ključke. Zahteval je spise, da mu »kolega« potrdi sprejem, kar je »kolega« z veseljem storil. Poročnik je nato odprl blagajniško sobo — odprti je moral pet vrat! — in ko je bil v sobi, sobo — od znotraj zaprl. Sedaj je poročnik prišel z dleti in drugim vломilnim orožjem vlamljati v blagajno 42. artiljerijskega polka. Vlom se mu je krasno posrečil. Vzel je iz blagajne 27.780 K in dve hranilni knjižici, na katerih je bilo vložnih 1978 K 76 h in 49 K. Ko je vse dobro shranil po žepih, je pustil orodje ležati na tleh ter je blagajniško sobo pravilno zaprl in — izginil iz arzenala. Straže so mu salutirale . . .

Kmalu nato je prišla v arzenal prava komisija, ki je zahtevala od službujočega častnika ključke od blagajniške sobe, da vzame nekaj denarja za neki drugi polk. Službujoči častnik je izjavil komisiji, da mora itak v sobi biti že neka druga komisija, ker ključke še ni dobil nazaj. Komisija je šla k blagajniški sobi, ki je bila pa — zaprta. Ključev ni bilo nikjer. Stvar je postajala sumljiva; poiskali so ključničarja, ki je moral odpreti vseh pet vrat, nakar so šele zapazili, kakemu predržnemu sleparju so naseli, 3000 K, ki so bile v blagajni v neki šatulji, je vlomilec prezrl. Iz arzenala je bila vломilčeva prva pot v hranilnico, kjer je na ukradenih hranilnični knjižici brez vsake ovire dvignil 1940 K in 49 K.

Policija je po opisih vlomilčeve osebe kmalu dognala, da je vlomilec bivši provijantski častniški namestnik žid Leopold Goldschmidt, katerega zasleduje artiljerijski polk št. 6 radi poneverenja eraričnega denarja v znesku nad 4000 K. Goldschmidt je meseca septembra tega leta od svojega polka, ki je tudi nastanjen v arzenalu, dezertiral in vzel seboj 4000 K eraričnega denarja. Meseca oktobra je bil že brez sredstev in so ga v Nemčiji v Mannheimu obsodili kot vagabunda na štiri dni zapore. Policijo posebno zanima, kje je Goldschmidt dobil pravilno častniško uniformo. Do danes opoldne so, kakor nam poroča brzojavka z Dunaja, vsa poizvedovanja po predržnem vlomilcu postala brezuspešna.

Škandal je velik, Nemški kopniški aferi se vredno pridruže avstrijska kopniška afera. Kopniški meščani se danes gotovo zadovoljno manejo roke — to kar se je zgodilo v krotot celemu svetu njihovim špisburgarskim magistratovcem, se je zgodilo pri avstrijskem artiljerijskem polku, ki, kakor znano, slove kot svet avstrijske armade.

V kopniški aferi torej Avstrija prav nič ne zaostaja za Nemčijo, da — prekosila jo je celo!

Dnevne novice.

+ Umrl je včeraj v Veliki Dolini tamošnji župnik vč. g. duhovni svetnik Frančišek Brulec. Pokojnik je bil rojen dne 24. julija 1843 v Stopičah in je bil v mašnika posvečen leta 1869. Služboval je potem kot kapelan nekaj mesecev v Dolenji vasi pri Ribnici, bil nad sedem let katehet na uršulinski šoli v Škofji Loki, od leta 1878 dalje pa je bil župnik na Veliki Dolini. Tukaj je sezidal novo lepo župno cerkev in župnišče, kot predsednik krajevnega šolskega sveta pa je deloval v pro-speh šole ter pozidal šolsko poslopje. V priznanje zaslug, ki si jih je stekel tekom svojega službovanja, je bil lansko leto odlikovan in imenovan knezškofijskim duhovnim svetnikom. — Zaradi srčne hibe, ki se je jela zadnji čas pojavljati z večjo silo, je hotel stopiti v stalni pokoj ter je tudi že vložil prošnjo za pokojnino. A zgodilo se je drugače. Neposredno pred Božičem ga je odpoklical k sebi Bog, da v nebeški slavji zviava večni pokoj. R. I. P.!

+ Najnovejša sposobnost Hribarjeva odkrita. V seji državnega zbora dne 21. t. mes. izjavi zbornični predsednik dr. Weiskirchner: Poslanec Marckhl se je pritožil pri meni, da je poslanec Hribar popravil njegov klic med Hribarjevim govorom v stenografičnem zapisniku naknadno tako, da je smisel medklica popolnoma drugačna. Ker si je dovolil neki

drugi poslanec, da je popravil neko mojo opazko v stenografičnem zapisniku, prosim gosposde, da naj v stenografičnih zapisnikih popravljajo le svoje lastne govore. (Zivahna veselost in ploskanje.)

+ Celjski slovenski napisi so torej pri državnem sodišču prodrli! To je velika blamaža za celjski občinski svet in za štajerski deželni odbor. Državno sodišče je pa tudi utemeljilo svojo razsodbo jako jasno in odločno. V razsodbi se namreč priznava, da je v Celju tudi slovenski jezik deželni jezik in da je za javni promet v Celju slovenski jezik potreben. Deželnega odbora odlok nasprotuje tudi členu 19. državnega temeljnega zakona. Policijske določbe — pravi razsodba državnega sodišča doslovno — ne smejo biti take, da bi se z njimi podpirali le enostranski narodni smotri. To se je pa zgodilo v tem slučaju, kajti ali so napisi nemški ali slovenski je za promet, kateremu naj služijo ulice, čisto vseeno; izpodbijana določba samo ovira slovenske občinarje, da bi tako rabili ulice, kakor je dovoljeno nemškim občinarjem, kar se jim po členu ne sme braniti.

+ Jubilejni zlati in srebrni denar. Povo-dom 60letnice cesarjevega vladanja se bodo zlati in srebrni denarji kronske veljave leta 1908 kovali v posebni obliki kakor spominski denarji. Kakor prvi jubilejni denar pride dne 24. decembra v promet srebrna krona.

— Podeljena je župnija Rovte tamošnjemu župnijskemu upravitelju č. gosp. Mateju Sušniku.

— Bojkot slovenskim trgovcem v Gorici je napovedal »Corriere Friulano« v četrtek. Roti Lahe, naj nikar ne kupujejo več v slovenskih prodajalnah in grozi, da navede ime-nam vseh onih, ki bi še hodili kupovat k Slo-vencem. Torej je oblastveno dovoljeno, da se bojkotuje slovenske trgovce v Gorici!

— Iz kranjskega okraja priporočs več volivcev za volitve v osebno-dohodniško komisijo sledeče gosposde: za drugi razred: Blaž Zabret, posestnik in tovarnar, Britof; za tretji razred: Karol Windscher, posestnik in svečar v Kranju (kot član), R. Jeglič, hotelir v Kranju in Janez Likozar, mesar v Cerkljah (kot namestnika). Volitve se vrši na glavarstvu v petek, dne 27. t. m., od 2. do 4. ure popoldne. Volivci pa pošljejo svoje glasovnice, ki naj bodo podpisane in jim legitimacija priložena, lahko tudi po pošti (zadostno frankovane!).

— Mrtvega je našla Franca Pintarja iz St. Mavra, bivajočega v Podgori, njegova svakinja. Pintar je bil vdovec. Našla ga je na trebuhu ležečega v kuhinji. Rano ima na desnem sencu. Pintar je bil star okoli 45 let. Hiša stoji proti Grojni tik hiše št. 5. Sodi se, da je Pintarja kdo ubil.

— Utopljenec v Soči. V soboto dopoldne okoli 10. ure sta zagledala dva moža v Soči nad pevskim mostom moško truplo, ki se je ustavilo pod neko skalo na levem obrežju Soče. Naznanila sta to dotični oblasti, ki je koj poskrbela, da so truplo izvlekli iz vode. Nesrečnež, ki je našel smrt v vodi, je bil mladenič, po obleki soditi, kmečkega stanu. Našli so pri njem nekaj denarja in pa uro ter račun o kupljeni uri, glaseč se na Ivana Šuligoja. Na glavi je imel globoko rano, katero je pa najbrže dobil, ko so ga valovi narasle Soče butnili ob kako skalo. Sodi se, da je ponesrečenec utonil istega jutra, ker je pri njem najdena ura še tekla.

— Velik zločin. V Vrblenji pri Igu se je zgodil v soboto velik zločin. Posestnika Antona Modica ženo so dobili sosedje v krvi ležečo, s prerezanim vratom v hiši. Kot storilca je žena, predno je umrla — živela je še šest ur po zločinu — vpričo žandarmerije in ljudstva imenovala svojega lastnega moža. Antona Modica je aretirala žandarmerija. Anton Modic pravi, da je 21. t. m., ob 9. uri dopoldne šel v shrambo, kjer je imela njegova žena spravljenno žganje in kruh, da bi, predno gre v gozd, nekaj zavžil. Kmalu za njim je prišla njegova žena Neža, ki ga je pričela psovati. Modic pravi, da jo je nato samo z roko sunil v prsa, nato se je pa odpeljal v gozd. Sosedje pa pripovedujejo: Ob 10. uri dopoldne so pričeli Modicevi otroci, stari od 2 do 5 let, jokati, ker je mati vsa krvava prišla v sobo in obležala na tleh. Sosedje so Modicevo našli v strašnem položaju. Imela je prerezan vrat. Svojega moža je označila kot storilca. Ob pol 2. uri popoldne je umrla. V shrambi so našli krvavo britev. Aretirani Modic na obtežilne izjave svoje žene odgovarja, da je bila žena semtertja slaboumna in da je bila radi tega že dvakrat v deželni bolnici.

— Pri občinskih volitvah v Radovljici so zmagali v I. in II. razredu liberalci, v III. razredu pa pristaši Slovenske Ljudske Stranke.

— Nova mlekarska zadruga se je osnovala na Suhi pri Kranju.

— Dopolnilne volitve v cenilno komisijo za priredbo osebno dohodnine za cenilni okraj ljubljanske okolice. Izvoljeni so: v I. volivni skupini gospoda Peter Kosler, tovarnar v Spodnji Šiški, udom, in Franc Galle, graščak v Bistri, namestnikom; v II. volivni skupini gospoda Anton Belec, župan, posestnik in trgovec v St. Vidu, članom, in Josip Šušteršič, župan in posestnik v Semiču, namestnikom; v III. volivni skupini gospoda Franc Lavtižar, nadučitelj v Smartnem pod Šmaro goro, članom, in Lovrenc Pavčič, posestnik, gostilničar in tesarški mojster v Zavogljah, namestnikom.

— Morilca kočijaža Vidava na Opčinah išče tržaška policija v Poreču. Drugo vprašanje je seveda, če ga bo našla.

— Iz politične službe na Kranjskem. Imenovani so za okrajne komisarje deželnotladni koncipisti gg. dr. Leopold Žužek, Maks baron Winkler, dr. Rudolf Andrejka pl. Livnograd in Anton Mencinger, za deželnotladne koncipiste so pa imenovani deželnotladni praktikantje gg. Vincenc Borštner, Henrik

Steska, Evgen marki Gozani in dr. Henrik Schäffer.

— **Solska vest.** Na šolo v Dobrepoljah je prišla za suplento gđna. Marija Grahovšek, začasno vodstvo te šole je na povzročeno učiteljici gđni. Frančiški Zebre.

— **Telefon brez žic** je iznašel inženir Paulsohn. Poizkus med Berlinom in Lynbergom — 370 km. — se je popolnoma posrečil.

— **Viljem Tell — tat,** v Trstu so zaprli 20 let starega mladeniča, voznika Viljema Tella, ker je ukradel v skladišču južne železnice 2 kg kave.

— **Vič-Glince.** (Blagoslovljenje nove cerkve. — Predavanje.) Dne 22. t. m., prošlo adventno nedeljo je bila blagoslovljena nova cerkev sv. Antona na Viču. Obred je izvršil preč. procvijal P. Placid, pridigal in maševal na to. Prostorna cerkev je bila skoraj polna. Lepo so jo ozaljšala dekleta z vencij, fantje pa so poskrbeli, da se je poravnal in s peskom posul svet okolo stavbe. Meji božjo službo je vrlo peval številno pomnoženi domači pevski zbor, pod vodstvom organista P. Jeronima — Prihodnja nedeljo bo v društveni sobi izobraževalnega društva na Viču predaval preč. p. p. Regalat.

— **Zopet stavka v Trstu.** V soboto popoldne so pričeli stavkati delavci v Lloydovem arzenalu. Število stavkajočih cenijo nad dva tisoč. Vzrok stavke je, ker je bilo odpuščenih okoli dvajset delavcev, češ, da primanjkuje dela. V soboto zvečer so imeli socialni demokrati shod, na katerem je Pagnini odlagal vso odgovornost glede stavke. Na shodu so zelo napadali višje uradnike Lloyda in pa Slovence. Pokazalo se je v koliko so socialni demokrati internacionalni. Zabavljali so čez policijo in vlado, češ, da hoče s slovenskimi delavci slovanizirati Trst. Danes, v nedeljo, je bil v »Narodnem domu« shod Narod. delav. organizacije, kateri je bil zelo dobro obiskan. Udeležilo se ga je nad 700 slovenskih delavcev. Med shodom so se pred Narodnim domom pričeli hudo pripravljati nekateri Slovenci in Italijani. Slednji so psovali Slovence s »krumirji« (stavkolomci). Vendar ni prišlo do nikakih izgredov. — Javno mnenje je, da so jo socialni demokrati s svojo zadnjo stavko hudo zavozili, ker niso bili čisto nič pripravljeni na njo. — Tudi o stavki v Lloydovem arzenalu dvomijo, da bo dosegla svoj namen, ker ravno sedaj ni posebno dosti dela in Lloyd lahko zapre svoje delavnice tudi za delj časa, ne da bi trpel pri tem preveliko škodo.

— **Iz Krškega.** Pri nas je slovesno štiridesetletnico službovanja obhajal gospod nadučitelj A. dlešič Skromni gospod jo je hotel obhajati na tihem, toda gospod župnik je njegov jubilej oznanil s prižnice. Na dan jubilarne slavnosti je napravil g. župnik sloyesno mašo, katere se je udeležila šolska mladina z učiteljskim vred. Po maši so naši meščani stavljenci počastili v šolski telovadnici, ki je bila primerno dekorirana. G. slavnjencu ključemo: Na mnoga leta!

— **Umrl je v Johnstownu Pa v Ameriki** Josip Gačnik. Zapušča ženo in osem neprekrbljenih otrok. V Bronghtonu Pa je umrl Jakob Ahlin, doma iz Lopa nad Škofjo Loko. Istotam je umrl Fran Vehar, doma iz Poljan nad Škofjo Loko.

— **Slovenci v Aurori Minn.** v Ameriki so si postavili krasno novo cerkev in pokopališče. Trgovina v tem mestu je izključno v slovenskih rokah.

— **Selske podružnice »Sloven. plinarskega društva« občni zbor** bo v petek 27. t. m. na Česnjici ob 3. uri popoldne.

— **Živinorejska zadruga v Selcih** je nabavila s Koroškega dva močna bika pincgavsk pasme.

— **Izredna sreča.** Neki lovec je eno popoldne ustrelil blizu Dražgoš 1 srnjaka, 1 srno, 1 zajca, 1 lisjaka in 1 jazbeca.

— **Uredništvo »Domoljubovo«** nas prosí objaviti, da je radi praznikov moralo zaključiti list že v soboto zvečer in so torej vsi pozneje došli dopisi morali izostati za prihodnjo številko.

Štajerske novice.

š **Deželnozborska volitev.** Iz Celja poročajo: Narodna stranka je postavila na današnjem zaupnem shodu kmeta Zdolšek za domačega Kristjana iz Ponikve ob južni železnici, za kandidata za deželni zbor. Mož je bil že večkrat kandidat. Zdolšek je odbornik Narodne stranke in je podpisal tudi zloglasno brošuro »Štajerski Slovenci, kaj hočemo?« Svoj kandidatski govor je začel s tem, da se je predstavil za brata dveh župnikov. Narodna stranka je protiduhovniška stranka, kar vedno naglašava in Zdolšek je protiduhovniški kandidat. Cemu se neki sklicuje na svoja brata župnika? Hotel je menda reči, glejte, jaz imam dva brata duhovnika, pa bom vendar proti duhovnikom delal. To pa ravno zahteva narodna stranka. Škoda za moža, da se je udinjal taki stranki.

š **Smrtina kosa.** Bridka izguba dohitela je gospoda Vinkota Veršeca, veleposestnika in lastnika drevnice in trtnice na Bizelskem. V torek, dne 17. t. m., umrla mu je blizu, devedeset let stara mati, g. Katarina Veršec, tašča solicatorja g. Josipa Christofa v Ljubljani; v soboto, dne 21. t. m., pa je izgubil

svojo soprogo, gospo Terezijo Veršec, rojeno Lipaj. Pokojnici sta bili daleč na okrog znani vsled njiju dobrosrčnosti in je posebno gospa Katarina slovela po celem Spodnjem Štajerskem radi odkritega značaja in radodarnega srca. Blag njima bodi spomin!

š **Zadužil se je z orehovim jedrcem.** Te dni je dala pestunja pri posestniku Šušetu v Mali Mislinji malemu otroku orehovo jedrce v usta. Otroek se je zadušil.

š **Ustrelil se je v Mariboru** trgovec s konjskim mesom Alojzij Jakup. Bil je takoj mrtev.

— **Politično društvo »Pozor«** v Ptuj u izvolilo si je na rednem občnem zboru v četrtku dne 19. decembra 1907 v »Narodnem domu« v Ptuj sledeči odbor: 1. g. Dragotin Zupančič, predsednik; 2. g. dr. Ant. Brumen, podpredsednik; 3. Jos. Slavinec, tajnik; 4. g. Jožef Zelenik, blagajnik; 5. g. dr. Fr. Jurtela, odbornik; 6. č. g. o. Lenart Vaupotič, odbornik; 7. g. Miha Brenčič st., odbornik in namestnikom: gg. Fr. Mahorič, Al. Šuta in Aleks. Pinterič.

Ljubljanske novice.

lj **Novi načelnik južnega kolodvora v Ljubljani.** »Slovenčeva« vest, da je za načelnika ljubljanskega južnega kolodvora imenovan načelnik postaje v Št. Petru g. Šustersi č se potrjuje. Čujemo, da je župan Hribar priporočal drugega gospoda, a mu je s svojim priporočilom le škodoval.

lj **Sklep sv. misijona** v stolnici bo jutri. Zjutraj ob 5. uri bo predzadnji misijonski govor: »Važno socialno vprašanje«; popoldne ob pol 4. bo sklep. Najprvo: Blagoslov devocionalni, pridiga, papežev blagoslov s popolnim odpuščanjem in zalivalna pesem.

lj **Pevska skušnja »Ljubljane«** je danes ob pol. 9. uri zvečer v prostorih »Slovenske krščansko-socialne zveze«. Prosimo gg. pevce, da se skušnje polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

lj **Umrl je v soboto** po daljši, težki bolezniravnatelj deželnega kemičnega preizkuševališča za Kranjsko g. dr. Ernest Kramer, ki je kot veščak visoko povzdignil ta zavod. Nepochtenjih zaslug si je pridobil dr. Kramer tudi za obdelovanje ljubljanskega barja ter je bil kot strokovni pisatelj splošno cenjen in pripoznan, posebno znamenito je njegovo delo o ljubljanskem barju in pa delo, v katerem je natančno analiziral ljubljanske vodnjake. Pokojnik je kot izboren družabnik imel mnogo prijateljev, ki s pokojnikovo rodino odkritosrčno žalujejo nad njegovo prezgodnjo smrtjo. Naj blagi pokojnik počiva v miru! — Pogreb je bil danes ob 3. uri popoldne. — dr. Ernest Kramer, vodja deželne kemične preizkuševalnice, je bil rojen leta 1855 v Škofiji Loki, po dovršenih študijah na kmetijski višji šoli je bil do leta 1888 tajnik kmetijske družbe in potovalni učitelj v Ljubljani in potem v Trstu. Leto pozneje vodja kmetijske šole v Gorici. Potem je nadaljeval svoje študije, dovršil 1892 doktorat in bil dve leti na graški univerzi docent. Leta 1894 je postal ravnatelj kemičnega preizkuševališča v Celovcu in od leta 1899 do 1907 v isti službi v Ljubljani, kjer ga je rana smrt dohitela. Pokojnik je bil veščak v svoji stroki in spisal več znanstvenih knjig, o katerih bomo obširneje poročali.

lj **Razstava slik akad. slikarja g. Marko Rašica.** Opozarjamo na razstavo slik hrvaškega akad. slikarja g. Marka Rašica, ki je aranžirana v razstavnem oknu »Kotoliške Bukvarne«. O tej odlični razstavi še izpregovorimo.

lj **Društvo davčnih uradnikov** je imelo včeraj dopoldne svoj občni zbor v hotelu »Ilirija«. Zborovanje je otvoril g. Ravnihar. Naznani, da je umrl družstvenik g. Artur Sedlak. Iz tajniškega poročila posnemamo, da so bile v pretečenem letu tri odbovne seje in je rešil odbor 75 pismenih vlog. Iz blagajniškega poročila pa, da je v društveni blagajni 377 K 70 h praostanka. Določili se, da ostane članarina 6 K na leto še v naprej ista. — Nato je g. Križman predaval, kako bi se dalo delo v davkarjih olajšati in omejiti. Referat je bil zelo zanimiv in poučen. G. Novak predlaga, naj se izreče g. Križmanu zahvala za njegov trud in stavi tudi predlog, naj se ta referat pomnoži na društvene stroške in razpošlje uradom ter posameznim uradnikom. — Oba predloga se sprejmeta. — G. Ferderber govori nemško in predlaga, da naj skrbi društvo, da bodo praktikanti in avskultanti tudi v bodoče dobili draginjsko doklado letnih 120 kron. — Predlog se vzame na znanje. — Gospod Novak predlaga še, da se izreče staremu odboru priznanje za njegovo delo, nakar zaključil predsednik zborovanje. — Novi odbor se je konstituiral sledeče: predsednik g. Fr. Ravnihar, upravnik, podpredsednik in blagajnik g. Adolf Ruda, upravnik, tajnik g. Aleksander Hruška, asistent; odborniki: Gg. Al. Mušič, Ant. Burger, Jos. Ahlin, V. Premk, V. Praprotnik, Iv. Demšar in F. Novak; namestniki: F. Nitsch, K. Rozman, Ign. Klinec, Ivan Stabelj in Ivan Tomec; revizorja gg. Spli-cher in Briifach. — V društvu je 125 članov.

lj **Zopet nova podelitev patenta domače iznajdbe.** C. kr. patentni urad na Dunaju, je podelil g. Ivan Ravniharju v Ljubljani patent šte. 4120. za izdelavo »Nadelkopier-apparate« praktično za risarje in predtiskarje.

lj **O vlogu v Jebračino trgovino** se nam poroča, da policija nima, kljub vsestranskih poizvedovanj po lopovih, še nobenega sledu. Odnešenega je bilo, kakor se je dognalo, 8191 K in je drobiž v srebru in bakru tehtal 9 do 10 kg.

lj **»Pohujšanje v dolini šentflorijanski«** I. Cankarjevo se je preteklo soboto

vprižorilo na našem odru. Umetniške vrednosti to najnovije delo Cankarjevo nima nobene, kar bo sicer priznal vsakdo, pa tudi vodilna misel je pogrešena, kajti ljudje niso tako neumni, kakor si jih predstavlja Cankar, on pa ne tako vzvišenopameten, kakor samega sebe slika v svojih proizvodih. To je vse, kar imamo povedati o »Pohujšanju«. Mislimo, da ga na celem širnem svetu ni odra, ki bi si upal predstavljati tako igro razum orfejev ali kabaretov. Pustnopusto pretiravanje ni noben sarkazem in nobena farsa, temveč k večjem tinglängl Zakaj Cankar ni šel v šolo k Marc Twainu ali pa, če hoče že biti zagrizeno-sarkastičen, k Swiftu? Naslinal je par pajacev, pa naj pomenjajo slovensko domovino! Zlo-dej, ki v ti igri nastopa, je pravi diabolus ex machina, nepotreben, neumen, dolgočasen in bebast, vsa simbolika konflikta pa je velik balast, kajti okomatati misel, ki je samanesebi čisto vsakdanja, s toliko mistiko, se pravi trošiti po nepotrebnem velika sredstva za majhen namen. Potrata časa in besed. Če je pa Cankar s svojim »Pohujšanjem« hotel vleči izvestno ljubljansko glediško občinstvo, je svoj namen popolnoma dosegel. Ljudje, ki ploskajo in si od navdušenega smeja in naslade nad tako igro tiščijo trebuhe, so zares doma v dolini šentflorijanski in nihče ne sme pisatelju očitati, če se je hotel zabavati z njimi. Morda je Cankarju bila v mislih neka G. Hauptmannova komedija, toda bilo bi greh primerjati slednjo s »Pohujšanjem«. Mi nimamo povoda smatrati Cankarjevih vsakokratnih ekstravaganc za literarne posebnosti; to je takorekoč njegova osebna stvar, ki nam nič ni mar. S tem smo s »Pohujšanjem« opravili in resnično nam je žal, da to ni delo, o katerem bi se mogle pisati ocene. Oceno bi zaslužili samo igravci in občinstvo. Bila je prava zloraba Verovška, da so ga spravili v tak šmir, seveda, da bi on vlekel, kar igra ne more. Pretiraval je seveda po vseh močeh, kajti hotel se je maščevati nad svojim strašnim položajem s tem, da se je norčeval iz sebe, iz Cankarja in iz občinstva. Občinstvo se je najbolj veselilo nad svetinjo Marijine družbe, ki jo je imela okoli vratu čednostna ekspeditorica Ronovska, in nad pesmijo v čast sv. Alojziju, ki se je klawofemu dacarju tako podala, kakor svetinjica ekspeditorici. Nedolžna mladina med občinstvom seveda ni opazila, da se z odra iz nje norčujejo. F. T.

lj **Poizkušen samoumor.** V soboto zvečer je prišel v neko gostilno na Francovem nabrežju neki 18letni gluhoonemi ključarski pomočnik, kjer je nekaj pil in okoli 1. ure zapustil gostilno. Tekel je naravnost po stopnicah v Ljubljano. Policijski stražnik, ki je slučajno mimo prišel, ga je našel v bližini stopnic nezavestnega, polovico v vodi, polovico pa na suhem. Bil je prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Umrla je v deželni bolnici** Ivana Eger.

lj **Dober tek!** Gostilničarju Ignacu Baukotu na Sv. Martina cesti št. 7, je ukradel sinoči neznan tat iz drvarnice 3 krome vrednega petelina.

lj **Razžaljenje časti.** G. Angela Grünfeld je bila danes pred okrajnim sodiščem obsojena na 10 K globe oziroma 24 ur zavora, ker je opravljala g. Adolfa Razbergerja. — g. Leopold Grünfeld je tožil g. A. Razbergerja zaradi razžaljenja časti. G. Razberger je bil obsojen na 20 K globe.

lj **Premog.** Gospa Katarina Kuga, prodajalka premoga, je stala danes pred okrajnim sodiščem, obtožena slabe vage pri polnjenju vreč s premogom. Tehta namreč premog z žaklji, ki tehtajo po 1½ kilograma. Tako je kupec oškodovan za 1 do 2 kilograma. Bila je oproščena, ker se je zagovarjala, da delajo tako vsi premogarji in ona sama že 15 let, in ker se ji ni moglo dokazati namena, oškodovati koga. —

Razne stvari.

Krvno maščevanje v Milanu.
Milan, 23. Zlatarja del Frate je zabodel ob belem dnevu v prodajalnici v najživahnejšem mestnem delu neki 20-letni mladenič. Morilca so zaprli. Izkazalo se je, da je morilec izvršil krvno maščevanje.

Prodaja starih Shakespeareovih izdaj.
London, 23. dec. Prodanih je bilo 23 zvezkov starih Shakespeareovih izdaj za 105 tisoč mark.

Rudniška nesreča v Pruski Šleziji.
Vratislava, 23. dec. V Knurotu se je podrl v rudniku 15 metrov visok oder. Ubitih je 5, ranjeni pa 4 delavci.

Velik uspeh brezžičnega telefona.
Kodanj, 23. dec. Kemiku Poulsonu se je posrečilo, da so po Poulsonovem aparatu telefonirali brez vporabe žice iz Berlinu v Kodanji neki godbeni komad.

Umor v železniškem vozu.
Rim, 23. dec. Pri Folignu je bil umorjen med vožnjo v vagonu inženir Arvedi, ki je imel pri sebi večjo vsoto v kreditnih papirjih.

Most se je udril. Allahabad, 21. dec. V Newsheri pri Aruritsaru se je udril most, ko je šla preko njega velika množica ljudstva. Več sto oseb je padlo v vodo. Bati se je, da jih je več utonilo.

Primanjkljaj v ruski državni banki. V ruski državni banki v Peterburgu so odkrili znaten primanjkljaj. Višina še ni določena, govori se pa o primanjkljaju v višini enega milijona rubljev.

DAROVIL.

Za ljudski sklad: Državni poslanci Slovenske Ljudske Stranke 300 kron.

Telefonska in brzajavna poročila.

BOJ MED SLOVENSKIMI IN LAŠKIMI DELAVCI.

Trst, 23. dec. Slovenski delavci pri »Lloyd« so hoteli iti na delo, a laški delavci so jih napadli. Razvil se je boj. Policija je prihitela posredovati. V boju je bil policijski inspektor Bučar težko ranjen.

POGREB GROFA SCHÖNBORNA.
Dunaj, 23. dec. Ob veliki udeležbi se je danes tu vršil pogreb umrlega predsednika upravnega sodišča grofa Schönborna. Cesarja je zastopal nadvojvoda Leopold Salvator. Navzoči so bili skoro vsi ministri.

KOPNIK NA DUNAJU.
(Glej dopis.)

Dunaj, 23. dec. Sleparka Leopolda Goldschmidta, ki je iz arzenala odnesel 28.000 kron, tudi popoldne še niso dobili.

DRŽAVNI ZBOR OGRSKL
Budimpešta, 23. decembra. Ogrski državni zbor je sprejel kvotno predlogo v tretjem branju ter je zasedanje odgledeno na dan 10. januarja.

RAZMERE V PERZIJU.
Teheran, 23. decembra. Šah je sprejel poslanika Angleške in Rusije, katerima je zagotavljal, da ne namerava odpraviti ustave, pač pa da hoče ustavno vladati.

POGREB PALERMSKIH ŽRTEV.
Palermo, 23. decembra. Pogreba nesrečnih žrtev eksplozije se je udeležilo 100.000 oseb. Navzočen je bil kardinal in več poslancev.

ŽITNE CENE.
Budimpešta 23. decembra.

Pšenica za april	13:28
Pšenica za oktober	11:12
Rž za april	12:13
Koruza za maj	7:36
Oves za april	8:47

Efektiv: brez prometa.

Žalostnega srca pa klanjajoč se božji Previdnosti naznanjam prijateljem in znancem tužno vest, da je prečastiti gospod

Frančišek Brulec

knezoškofijski duhovni svetnik, župnik

umrl danes v nedeljo zjutraj po kratki, zelo mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb bo v torek ob desetih dopoldne.

Blagi pokojnik bodi priporočen v molitev in spomin.

Velika Dolina, dne 22. decembra 1907.

2929

Alozij Kralj
kaplan.

Ustanov. 1870. Izdelovanje perila. Ustanov. 1870.

2930

dr. Ernest Kramer

ravnatelj kmetijsko-kemičnega preizkuševališča v Ljubljani

po dolgi in mučni bolezni, predviden s svetimi zakramenti za umirajoče, dne 21. decembra ob 10. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam rajnika vrši se dne 23. decembra ob 3. uri popoldne iz hiše števil. 5 na Resljevi cesti na pokopališče pri sv. Križu.

Sv. maša po pokojnem se bo darovala dne 30. decembra ob 8. uri v župni cerkvi sv. Petra.

Nepozabnega nam rajnika priporočamo v pobožno molitev.

V Ljubljani, 23. dec. 1907.

Ustanov. 1870. Izdelovanje perila. Ustanov. 1870.

2791 3-3

Najbolj praktično

božično darilo

za **gospode, dame in otroke** je

perilo

iz specialne trgovine

J. C. Hamann, Ljubljana.

Zalagatelj perila ces. in kralj. visokosti, raznih častniških uniformir. zavodov itd.

Najboljše blago. Najsolid. delo. Največja izbira. Zmerne cene.

Dr. Gustava Jäger-ja volнено perilo.

Dr. Lamanna zdravstveno perilo.

Primerna božična darila.

2 34

dr. Ernesta Kramerja.

Kuratorij kmetijsko-kemičnega preizkuševališča za Kranjsko naznanja žalostno vest o smrti za preizkuševališče velezaslužnega ravnatelja, gospoda

Pogreb bo v ponedeljek, 23. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Resljeva cesta št. 5 na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, 22. dec. 1907.

Predsedstvo.

U Angleskem skladišču oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, glavni trg 5

Velika božična prodaja.

čudovito znižane cene

- Plesne srajce, plesni telovniki.
- Jopiči za lovce in turiste.
- Štule za lovce in turiste.
- Nogavice za lovce in čepice za sneg.
- Golenice iz usja. pasovi za tennis.
- Kape za pokrivanje in šport, čepice.
- Pluče-odeje za pot, g. loša.
- Klobuki za gospode, dame in otroke.
- Rokavce, golobke, grelni pasji.
- Srajce za turiste in tennis.
- Dr. Gustava Jäger volnato perilo.
- Dr. Lahmanna zdravstveno perilo.
- Krvavate, rute za nrvatnike, naramnice.
- Žoki, nogavice, čevlji za dom.
- Ovratniki, manšeti, naprsniki.
- Nočne srajce sp. n. hlače.
- Perilo za dame in otroke.
- Perilo za novorojce ce. rpreme za krst.
- Pregrinjala za otroške vozičke, čepice za otroke.
- Predpasniki za š. lo, salon in kuhinjo.
- Spodnja kri a. zjutranje obleke.
- Volnene jopice za dame.
- Kopalni plašči, kopalne obleke, brisačke.
- Robci, posteljno in namizno perilo.
- Perilo za služinčad.
- Gumbi za srajce in manšete.

Harmonij s premikajočo klavijaturo 3 1/2 igre, s sledečo dispozicijo:

Forfe za bas in diskant, Grandjen, Sourdine, Harpe eolienne, Basson, Cor anglaise, Expression, Flute, Harpeolienne, Vóx celestis, Tremblaut, skupaj 12 registrov — je na prodaji. Kupna cena 580 K, sedaj 380 K. — Harmonij je pripraven za kapelo ali za izobraževalna društva. — Ponudbe na naslov: **Župnišče na Vrhpolju pri Moravčah.**

2905 3 2

Pozor!

— Dobro jutro, gospod stotnik!

— Imam čast, gospod doktor, kam ste se napotili?

— V Šelenburgove ulice grem k **ALOJZIJU KORSIKA, ovetličarju.** Naročil bom nekaj za svojo soprogo kot božično darilo.

— Aha, tudi Vi kupujete take stvari pri tej tvrdki, gotovo zato, ker je ondi **največja zaloga mnogovrstnih cvetic**, svežih in suhih šopkov ter vencev s trakovi, prepariranih palm ter veliko drugih predmetov za **božično in novoletno darilo** in druge prilike.

— Toda čuli smo, da je precej drag.

— O, ravno nasprotno je resnica; cene, kakor povsod drugod. O tem smo se že prepričali, in bom to tvrdko vsakomur najtopleje priporočal. Na zdravje!

— Se priporočam! Moj poklon!

2908 2-2

Oglarji,

ki znajo kôpe delati, dobe takoj trajno službo.

2916 3-1

Vprašanja naj se naslove na **gozdno oskrbnništvo barona Lanna, Grünau, Almtal, Gorenje Avstrijsko.**

Oskrbovanje novega in edinega hotela

(dosedaj „Narodni dom“) v **Slovenski Bistrici** se bo oddalo prihodnjo spomlad. Isti se nahaja na glavnem trgu, kjer je že dosedaj bila najbolj obiskana gostilna. Hotel z lastno koncesijo ima lepi poletni vrt za goste in obsežne postranske prostore. Kdor želi prevzeti oskrbovanje hotela in more položiti primerno varščino, se naj obrne pisмено na **Posojilnico v Slovenski Bistrici**, kjer se bodo dobila natančnejša pojasnila.

2924 1-1

C. kr. priv. zavarovalna družba

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju

zavaruje proti

2931 3-1

tatinskemu vlomu

blagajne, zaloge blaga, vsaktere druge vrednosti in pohištvo.

Vodja generalnega zastopa v Ljubljani:

Jos. Prosenč, Sodnijske ulice števil. 1.

Vse to priporoča v najobilnejši izbiri ob realni postrežbi

trgovina za modno blago in klobuke

C. J. Hamann

Ljubljana.